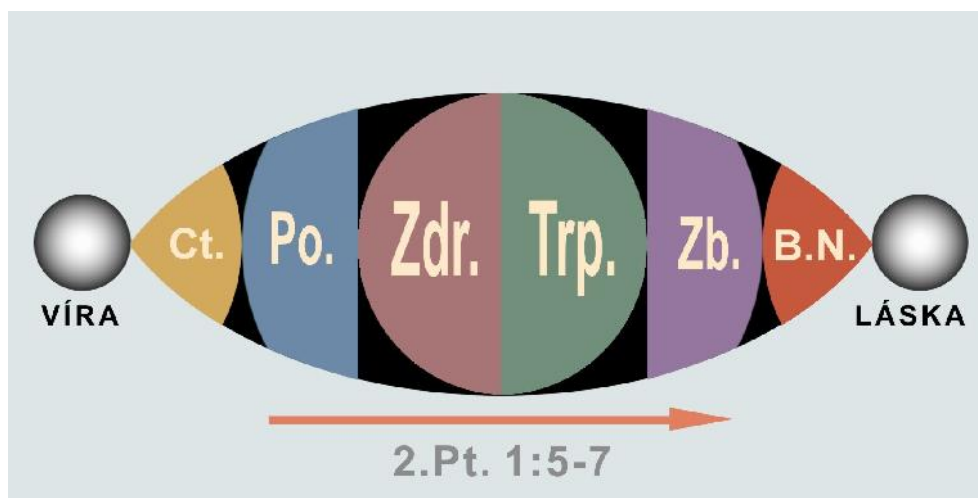


## 19. ZBOŽNOST A BRATRSKÁ NÁKLONNOST

Poslední dvojicí vlastností, které máme podle 2Pt1:5-7 připojit ke své Víře po Zdrženlivosti s Trpělivostí jsou Zbožnost a Bratrská náklonnost. Podobně jako Ctnost s Poznáním, tak i tyto dvě vlastnosti stojí proti sobě ve vzájemném komplementárním (doplňkovém) vztahu.



Ve Zbožnosti se obracíme do vlastního nitra k Duchu svatému, který nám byl dán Bohem při našem obrácení, kdežto v Bratrské náklonnosti se obracíme ven do svého okolí ne jen ke všem bratřím v církvi, ale i k ostatním bližním ve světě. Jsou to tedy dva protichůdné postoje, které by měly být vyvážené. Zbožností sytíme a upevňujeme svého „vnitřního člověka“ tak, aby rostl duchovním růstem do podoby Ježíše Krista.

**...aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil vnitřní člověk a aby Kristus přebýval ve vašich srdcích,...** Ef 3:16-17

Dnes se často vyžaduje jen tento postoj ke své osobní zbudovanosti a víc nic, ale to není podle Písma celé. Nestačí si hledět jen sebe sama, svého vlastního vnitřního člověka a myslet si, že to už je celé křesťanství. Náš zájem by měl jít také opačným směrem.

**Řekne-li někdo: „Já miluji Boha“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí. A tak máme od něho toto přikázání: Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra. 1J 4:20**

Proto je třeba společně se Zbožností budovat i Bratrskou náklonnost.

Láska k Bohu je jistě v Písmu na prvním místě, ale vztah k lidem je snad ještě náročnější a složitější, neboť láska k Bohu je zvláštním způsobem podmíněna i potvrzována láskou k ostatním lidem.

V Bratrské náklonnosti dovolujeme Duchu Kristovu v nás, aby si nás použil jako kanálu své moci a Lásky k našemu okolí.

Stejně jako tomu bylo u Ctnosti a Poznání, tak ani zde není možno pořadí obou atributů prohodit. Bratrská náklonnost by bez předem zbudované osobní Zbožnosti postrádala nadpřirozený rozměr Kristova Ducha. Stala by se jen lidským altruismem (lidumilstvím), kterému Pán také jistě rád žehnal na úplném začátku naší víry jako jedné z mnoha Ctností přirozeného člověka. V církvi Kristově jde však o hlubší organickou provázanost vztahů jako údů v těle, které pak jsou sto naplnit všechny další požadavky na podobu církve jako živého organismu prodchnutého jedinným Duchem.

Podobně by se i Zbožnost bez Bratrské náklonnosti stala jen do sebe sama zaměřenou spiritualitou ne málo podobné józe. Jóga také nezná společenství ducha, ale s Kristem je tomu jinak.

Také tato dvojice vlastností v sobě skrývá otisk první věty Bible ve vztahu NEBE – ZEMĚ. Zbožnost představuje náš osobní vztah k Bohu směřující vzhůru ze ZEMĚ k NEBI, Bratrská náklonnost je naopak výrazem Božího zájmu o jednotu v mezilidských vztazích zde na ZEMI. Prorocky také předjímá zcela nový společenský řád nebeského Jeruzaléma, který sám Kristus nastolí zde na ZEMI po svém druhém návratu z NEBE.



Zjednodušené schema ukazuje, jakým způsobem vztah Zbožnosti a Bratrské náklonnosti zahrnuje a ovlivňuje všechny ostatní atributy proměny z 2Pt 1:5-7. Dosažením pouze uspokojivé osobní Zbožnosti bychom totiž zdaleka ještě nebyli tam, kde máme být. Byli bychom teprve v půli cesty putování pouští do zaslíbené země.

Kristova duchovní identita v sobě totiž zahrnuje také celou škálu mezilidských vztahů od těch nejzákladnějších v rodině a v církvi, přes vztahy k nevěřícím v zaměstnání i na veřejnosti, až po ty přesahující kompetenci jednotlivce, jako jsou vztahy mezi sbory různých církví ve městě nebo složitá politika mezidenominačních vztahů v různých zemích světa.

Toto vše jsem si dovolil zahrnout pod jednotící pojem „Bratrská náklonnost“ z 2Pt1:5-7, kterou také máme podle Písma připojit ke své Zbožnosti.

Zbožnost je důležitým funkčním nástrojem k budování osobní identity nebešťana podle Kristova vzoru. Láska se však může uplatnit pouze ve vztazích v Bratrské náklonnosti.

### **Co je Zbožnost.**

Zbožnost se uplatňuje vším, co nějak souvisí s Písmem, Duchem svatým a modlitbou.

**Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.**

**Mat 4:4**

Každý způsob čtení Bible, ať srdcem či rozumem, studijně, nebo jako příběhy, badatelsky, vyznavačsky, meditačně, rychle či pomalu, nahlas nebo potichu, podobně i čtení různých křesťanských knížek, ať výkladových, prorockých nebo svědeckých, vše je regulerní a dobré. Vše je užitečné a Bohem přijímáno. Čím více sytíme své srdce i svou mysl Božím slovem, tím lépe se v nás upevňuje Kristův Duch a jeho charakter a tím lépe se nám pak daří „chodit vírou“, čili nezapomínat stále na to, že jsme také někdy uvěřili a odevzdali svůj život Ježíši Kristu. Až když se nám konečně po několika letech podaří žít non-stop nepřetržitě a bez námahy vírou v Boží slovo a z Ducha Kristova, pak teprve se dá říci, že se naše Zbožnost pomalu stává osobou. Začíná i o nás platit to, co řekl apoštol Pavel sám o sobě:

**Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.**

**Gal 2:20**

Ačkoliv toto slovo o nás svým způsobem platí hned od našeho obrácení, kdy jsme přijali Ducha svatého do svého srdce a dostali tak novou **identitu**, neznamená to, že jsme tím okamžikem dosáhli i Kristova **charakteru** a Zbožnosti. Je třeba rozlišovat tyto dva pojmy.

Co je Kristova identita přijatá z jeho Ducha a kdy se dá říct, že máme i jeho charakter? Může dojít k nedorozumění, když pojmem „**identita**“ hned označíme Kristův „**charakter**“.  
(Je to také věc dohody, co těmi pojmy myslíme, abychom si lépe porozuměli.)

Podle mne lze Kristovu identitu získat okamžitě třeba i vzkládáním rukou:

**Proto ti kladu na srdce, abys rozněcoval oheň Božího daru, kterého se ti dostalo vzkládáním mých rukou.**  
**2Tim 1:6**

Do Kristova charakteru však musíme vrůstat postupně, protože se již týká celé naší duše. Až teprve po delším čase, kdy se nám Boží slovo stane každodenní samozřejmostí a realitou života, pak teprve se dá říci, že starý člověk v nás zemřel spolu s Kristem na kříži, a že už v nás žije Kristus. Pak by měl být také na nás patrný i jeho charakter a Zbožnost.

Jak Zbožnost souvisí s první větou Bible a jaký má vliv na proces proměny v nebešťana?

**Zbožnost** je první vlastností v celém seznamu 2Pt1:5-7, která má už ryze nadpřirozený charakter. Tady už se nedá nic ošidit, nebo napodobit z vlastních lidských sil. Relativně slušný člověk podle všech právních i morálních norem, mohl poměrně snadno zvládat všechny předcházející atributy Boží výchovy podle 2Pt1:5-7.

**Ctnost, Poznání, Zdrženlivost i Trpělivost** mohou být nastaveny v přirozené výbavě některých pozemšťanů v tak relativně dobrém stavu, že pak v církvi hravě proplouvají bez výrazných potíží touto Boží výchovou. Tím spíše můžou narazit právě ve Zbožnosti.

Ne jen velký hříšník, ale i relativně „slušný občan“ má stejnou příležitost si uvědomit, že na Krista prostě nemá a že je tím ve větším pokušení pýchy pro svou mravní bezúhonnost.

Zbožnost totiž už není v přirozené výbavě žádného člověka na ZEMI, neboť ji HŘÍCHEM ztratil. Proto je třeba ji přijmout od Ježíše Krista a učit se v ní chodit.

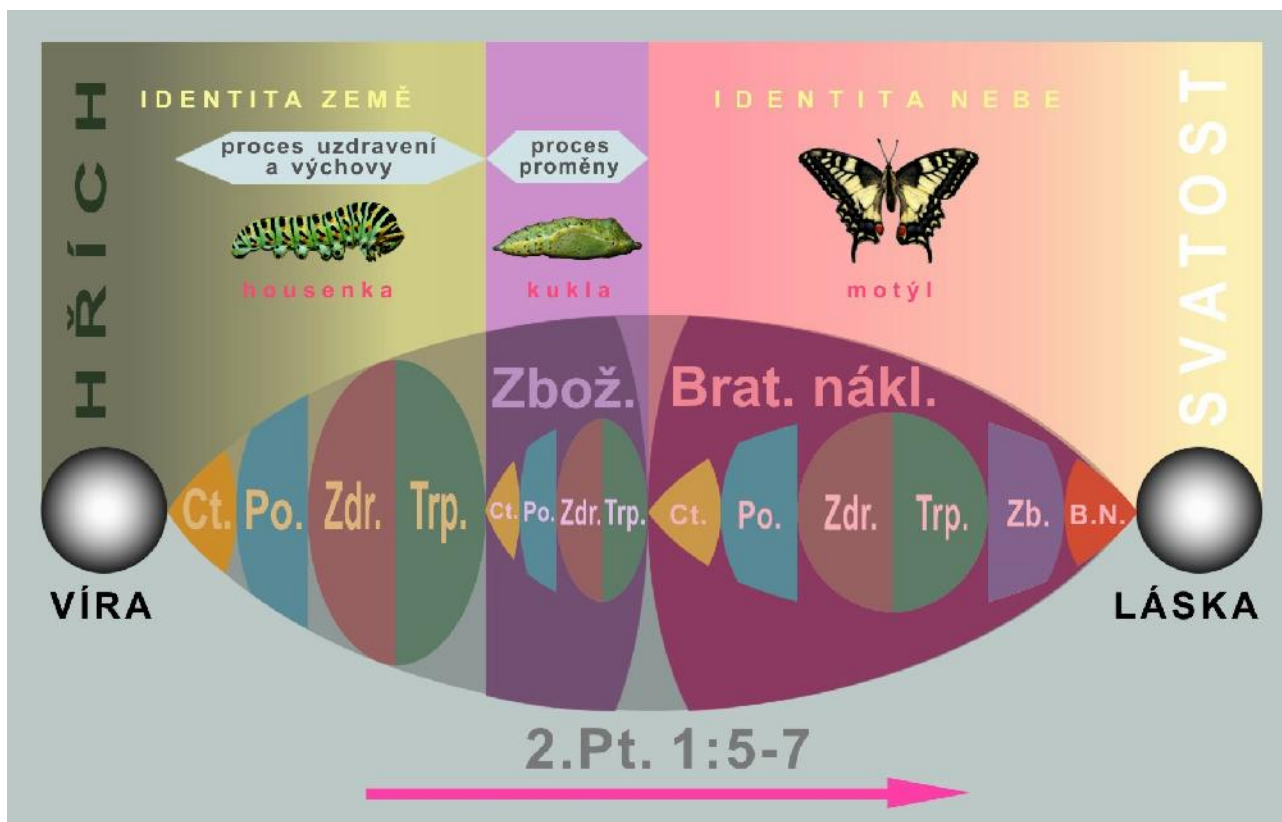
Přirozený člověk může mít jen pověrčivost nebo zkreslené náboženské představy a ani dobrá morálka mu tady nic nepomůže. Ve Zbožnosti se totiž všechno obrací naruby. Doposud jsme se snažili zemřít jen všemu hříšnému ve svém přirozeném životě. Teď musíme „zemřít“ i všem těm **dobrým pozemským věcem**, které jsme doposud tak pracně budovali, jinak totiž nemůžeme nastoupit cestu do kvalitativně nových dimenzí života z **nebeských věcí**. To se ale často právě těm lidem, kteří ve světě něco znamenají, nebo si na něčem v životě zakládají, moc nechce nebo nedaří.

Zbožnost je užitečná ze dvou důvodů:

V první řadě proto, aby nás ani ty dobré pozemské věci, které sami o sobě nejsou hříchem (podnikání, aktivní sport, umění, studium, pracovní kariéra, cestování, aktivní politika, rodina apod.) neodváděly od Boha a nestrhávaly zpátky do světa.

V druhé řadě proto, abychom skrze ni upevňovali a lépe poznávali svou novou identitu nebešťana v Kristově Duchu. Aby v nás rostl „vnitřní člověk“ Tento druhý důvod je důležitější a teprve v něm nalezneme řešení otázek kolem toho prvního důvodu. Jenom Bůh sám ví nejlépe, co nám prospěje a co uškodí. Jednoho křesťana může podnikání odvést od Zbožnosti, jinému právě Zbožnost umožní, aby jeho podnikání bylo požehnané a posloužilo tak ne jen k výdělku, ale i k šíření evangelia k větší Boží slávě.

Růst Zbožnosti mění priority našeho života, dává nové vize a smysl všemu, co děláme a osvobozuje nás od ulpívání na světě. Sami od sebe začínáme ztrácet zájem o některé světské věci (příliš divoká hudba, agresivní akční filmy, koníčky náročné na čas a peníze) a to nikoliv formou odříkání, jak tomu bylo dříve, ale prostě proto, že se nám díky novým věcem přestaly líbit.



V úplném schématu 2Pt1:5-7 jsem se pokusil dát celý proces proměny člověka, zahrnující seznam vlastností v duchovně gradující posloupnosti do souvislosti s tím, co je zároveň všudypřítomným otiskem Božího Slova ve stvoření. S proměnou HOUSENKY v MOTÝLA, vypovídající o proměně v základním vztahu NEBE – ZEMĚ podle první věty Bible.

První čtyři atributy z Petrova seznamu: Ctnost, Poznání, Zdrženlivost a Trpělivost jsou vlastně jen nutnou přípravou nebo také výchovou k té pravé proměňující Zbožnosti.

Pravá Zbožnost znamená celkovou proměnu našeho charakteru. Ta se ovšem nestane jen tak hned. Apoštolu Pavlovi to trvalo 14 let, než v něm konečně zemřel zákoník a farizej a mohl začít viditelně sloužit.

Proto jsem Zbožnost ve schématu přirovnal k motýlí kukle a do ní umístil všechny předcházející atributy, které představovaly uzdravení „housenky“ a její přípravu na to, aby vůbec byla sto se zakuklit. Celá tato „housenka“ si teď musí vlézt do Zbožnosti jako do kukly (rakve) a „zemřít“ svému dosavadnímu způsobu života (viz. schema).

Zbožnost tedy není jen dalším z mnoha atributů, které postupně přidáváme ke své víře.

Zbožnost je organicky souborný útvar, který zasahuje celý seznam vlastností 2Pt1:5-7, tím se mění situace celého dosavadního života člověka a začíná o něm platit:

**„Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“.**

**Gal. 2:20**

Při troše fantazie se dá říci, že Ctnost se v kukle Zbožnosti mění v **uctívání**, Poznání se mění v **rozpoznání** Ducha svatého, jeho hlasu a jeho jednání v našem nitru, Zdrženlivost se mění ve **stišení** před Pánem a **očekávání** na něj a Trpělivost ve **vytrvalost** a **věrnost** Pánu.

Ocitáme se tak znovu jakoby na počátku pouště jen s tím rozdílem, že už neřešíme jen sami sebe a svůj hřích, ale i svou proměnu životního stylu a upevňování se v nových dimenzích, které jsme doposud neznali a které už nejsou z člověka, ale z Boha.

**Uctívání** je prý tou nejduchovnější činností, jaké je lidská duše schopna. Praktikuje se převážně ve chvalách (zpěvem duchovních písní) na shromážděních a skupinkách.

Člověk byl jako uctíváč stvořen, tedy je to něco, co by nikomu nemělo být zcela cizí. Ve

HŘÍCHEM pokřivené podobě lidé dnes uctívají např. zpěváky popu nebo rocku, herce, sportovce apod. V dnešní postmoderní době vzniká také mnoho všelijakých nových kultů a přírodních rituálů. Lidé od své přirozenosti potřebují uctívat. Pokud si někdo myslí, že ve svém životě nepotřebuje nic uctívat, už tím vlastně uctívá také – sám sebe.

**Zbožnosti** (čtením Bible, modlitbou a uctíváním), ale i nasloucháním svědectví jiných lidí nebo i z knížek, se prohlubuje osobní poznávání Ježíše Krista. Vzpomínám si, že jsem až později od konkrétní chvíle života víry začal vnitřně prožívat, že Ježíš nezemřel jenom za HŘÍCHY světa, ale i za mne osobně, jako bych já měl být tím jedinným člověkem na celém světě, kdo v něho měl uvěřit. I toto zjištění patří ke **Zbožnosti**.

V intenzivně prožívané **Zbožnosti** se člověk odděluje od světa a je vlastně sám jenom s Bohem. Podobně i housenka se v kukle odděluje od ustavičného pachtění za potravou ve světě a je také jenom sama s Bohem a několik týdnů se postí. Půst je vždy spojen s oddělením se od světských záležitostí a s proměnou do nového levelu. Také Ježíš prožil podobný proces proměny na poušti, když se 40 dní postil.

**Tu přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. Ale on mu bránil a říkal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe a ty jdeš ke mně?“ Ježíš mu odpověděl: „Připust' to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všecko, co Bůh žádá.“ Tu mu Jan již nebránil. Když byl Ježíš pokřtěn, hned vystoupil z vody a hle, otevřela se nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho.**  
**Mat 3:13-16**

Ježíš věděl, že má být pokřtěn Janem, který nebyl svatější než on. Duch svatý to také sám hned potvrdil tím, že na něj sestoupil v podobě holubice tak, aby to všichni viděli.

Ponořením do vody a opětovným vynořením deklarujeme před Bohem i před světem své rozhodnutí zemřít starému hříšnému životu i své smělé vykročení na cestu nového života.

### **Kristův křest a změna identity**

U Ježíše ale rozhodně nemohlo jít o pokání z hříchů, Ježíš přeci nikdy nezhřešil. Proto měl Jan ten dojem, že by spíše on jako hříšník měl být pokřtěn od Ježíše. Nevím, jaký je tradiční výklad této záměny, snad ten, že Ježíš nepotřeboval křest kvůli sobě, ale kvůli nám a našemu hříchu, aby nás pak jeho Duch mohl také provést křtem.

Jsem přesvědčen, že dnes už můžeme chápat, že to mohlo být také kvůli první větě Bible, která předpokládá nutnou proměnu z pozemšťana v nebešťana i bez hříchu. Dokonce tato proměna byla původně možná pouze pro člověka bez hříchu a tak jí mohl absolvovat zase pouze někdo, kdo byl bez hříchu – Ježíš Kristus.

Bůh vzal na sebe podobu člověka, aby ho provedl oběma polohama. Ježíš žil nejprve 30 let jako vzorný pozemšťan bez hříchu, učil se jako jiné děti a pak pracoval jako tesař.

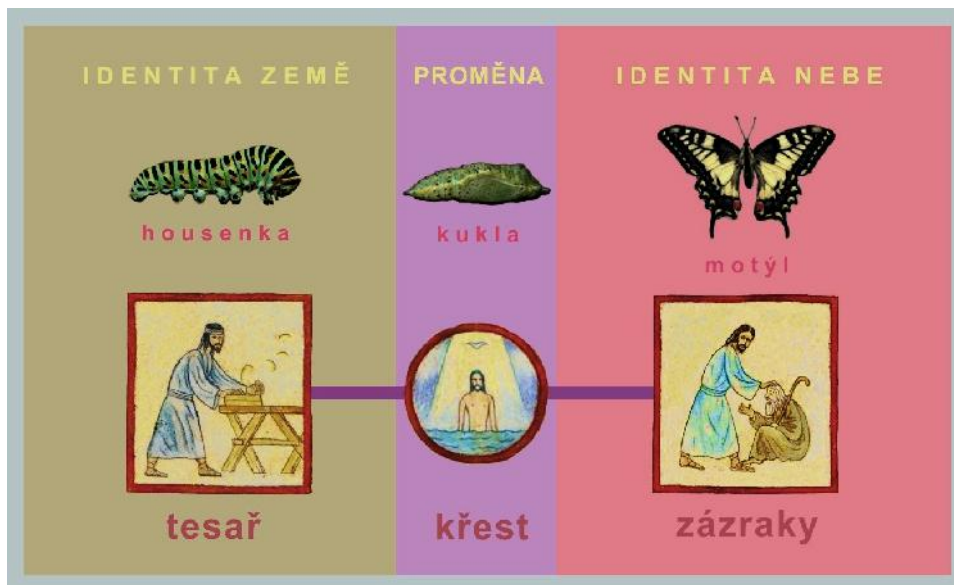
Když ve křtu „zemřel“ tomuto způsobu života, Duch svatý ho zplnomocnil k postu na poušti a k zápasu se satanovým pokušením. Ježíš obstál v této zkoušce a když se vrátil z pouště, nastoupil již novou životní cestu v **nové identitě Božího syna**. Už se nevrátil k tesařině, ale začal sloužit lidem a činil zázraky. Teprve Ježíš Kristus naplnil a napravil to, co se mělo původně stát už s Adamem v ráji.

Poušť je v Písmu vždy spojena se zvýšeným úsilím o **Zbožnost** projevenou v odříkání, trpělivosti a postu.

Poušť také vždy znamenala nějakou změnu provázenou zápasem a bojem. Proměna duchovní identity (ale i jakákoliv změna životního stylu) je vždy spojena s bojem a jistým úsilím.

Na poušti Bůh 40 let měnil národ reptajících otroků a vzbouřenců v národ odhodlaných bohatýrů víry semknutý v jedinný celek. Neobešlo se to však bez bojů s Amálekovci i s

vnitřním nepřítelem. Budoucího krále Davida vodil Bůh 4 roky po poušti, aby i jeho proměnil a připravil na královskou korunu. Neobešlo se to však bez boje s Pelištejci i s vlastním králem Saulem, před kterým se musel skrývat. Ježíš také na poušti 40 dní zápasil se satanem a obstál ve zkoušce své identity spasitele světa.



Také Jákob obstál ve zkoušce nové identity, bojoval o požehnání se samotným Bohem (andělem) a obstál. Od té chvíle se už nejmenoval Jákob, což znamenalo „Úskočný“, ale Izrael, což znamená „Bůh zápasí“. O změnu identity (jména) je vždy třeba zápasit a ne jen kvůli hříchu.

Tu proměnu s námi sice dělá Bůh sám, je to jeho dílo a zázrak, který nikdo sám se sebou udělat nemůže. Bůh však také chce, abychom se svou vůlí jeho díla vědomě účastnili a učili se v něm samostatně chodit. To vyžaduje jisté volní úsilí.

Také motýl totiž musí vyvinout určité úsilí, aby se dostal ven z té kukly a mohl začít létat. Když prý vědci rozříznou kuklu skalpelem a sami pomohou tomu motýlovi ven z kukly o něco dříve, neumí prý pak vůbec létat. Možná si myslí, že je pořád ještě kuklou. Nevím, jestli vědci vůbec vědí, proč tomu tak je, ale myslím si, že to dost vypovídá také něco o naší **Zbožnosti** a proměně do plnosti v nové identitě.

**Zbožnost** tedy neznamená jen být s Bohem, ale také aktivně chtít být s Bohem. Bůh sám promění housenku v motýla, ale když je motýl hotov, nechá ho, aby se sám vydral na světlo. Jakoby Bůh chtěl vidět, jestli vůbec chce být motýlem, jestli se takto proměněná housenka vůbec těší na všechny ty nové věci, které ještě nikdy nezažila. Podobně i ve **Zbožnosti** nejprve umíráme sami sobě, končíme se svým výkonem a ne jen v zápase se svými starými hříchy, který stále nezvládáme, ale i s jakoukoliv vlastní lidskou snahou se zalíbit Bohu nebo sami vykonat něco nadpřirozeného se sebou i pro jiné.

Snažit se jen lidským způsobem splnit všechna Kristova přikázání z kázání na hoře je totéž jako přikázat housence: „Létej!“ Může snad housenka létat? Za předpokladu, že se s ní stane něco zásadního – zemře sama sobě a nechá se Bohem proměnit v motýla, pak může.

Stejně tak i nás Bůh proměňuje a zplnomocňuje k tomu, abychom pak sami aktivně chodili v těch skutcích, které nám sám připravil. Dělat chyby je dovoleno. Není třeba si hned spílat a bít se v prsa, když Bůh hned nepotvrdí naší smělou aktivitu, která pak nečekaně přinese jen zmatky. Jenom zkušeností můžeme získávat povědomí o tom, kdy jednáme ještě podle starého Adama (housenka) a kdy už žijeme i jednáme v Kristově identitě i jeho charakteru (motýl).



### HLAVNÍ MYŠLENKY TÉTO KAPITOLY:

Společně se Zbožností je třeba budovat i Bratrskou náklonnost.  
Vztah k Bohu je podle Písma na prvním místě,  
ale láska k lidem je ještě náročnější a složitější,  
neboť láska k Bohu je v Písmu záhadně potvrzena a podmíněna  
láskou k ostatním lidem.

**Řekne-li někdo: „Já miluji Boha“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář.  
Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.  
A tak máme od něho toto přikázání: Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra.  
1J 4:20**

Zbožnost přirovnávám k motýlí kukle.

Ctnost, Poznání, Zdrženlivost a Trpělivost  
představují zatím jen přípravný proces uzdravování „housenky“,  
aby byla sto se zakuklit a proměnit.

Přirozený člověk až teprve ve Zbožnosti umírá  
svému dosavadnímu způsobu života,  
asi jako housenka v kukle.

Ctnost se ve **Zbožnosti** mění v **Uctívání**,  
Poznání v **Rozpoznání** hlasu Ducha svatého a jeho vedení,  
Zdrženlivost se mění ve **Stišení** před Pánem a **Očekávání** na něj  
a Trpělivost se mění ve **Vytrvalost** a **Věrnost** Pánu.

„Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“.  
Gal. 2:20